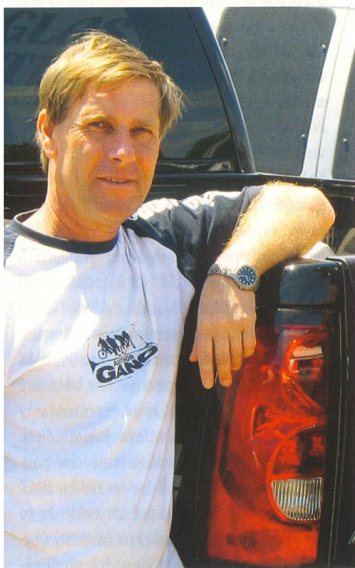

Co považujete za největší úspěch své kariéry?

Landrum Měl jsem to privilegium pracovat jako religiózní sociální pracovník se skupinou zvanou Atlantic Bridge, díky čemuž jsem mohl po dvacet let cestovat s výukou angličtiny po evropských gymnáziích včetně České republiky. Mnoho jsem toho tehdy nacestoval, což se ukazuje jako dobrá příprava pro můj nynější hektický program. Pracoval jsem s mladými Američany jako sociální pracovník na základnách americké armády v kontinentální Evropě a v Anglii. Jsem rovněž basketbalovým činovníkem, čemuž se věnuji celou zimu. Pokud jde o BMX, závodil jsem od roku 1985 na cruiseru na lokální i národní úrovni, kde jsem se několikrát umístil mezi pěti nejlepšími a ještě pořád se každý týden svezu na naši domácí trať, kterou jsem v roce 1986 pomáhal založit a na které se i teď snažím pomáhat. Pár let jsem byl také oficiálním komisařem ve státě Indiana, což mi poskytlo další zajímavý úhel pohledu na bikros. Také fotím pro různé časopisy a internetové stránky po celém světě. Zkrátka, je toho dost, čím jsem prošel, vše je navzájem provázané a doplňuje se, takže je těžké určit jeden konkrétní úspěch.

Dylewski Pokud jde o mou práci v marketingu, spolupráce s Intense BMX je v mnoha ohledech to nejlepší, co se mi za poslední léta přihodilo. Majitel Toby Henderson mne nechává rozhodovat o řadě věcí zcela samostatně a dává mi volnost předvést to nejlepší, co ve mně je. Je to nejlepší osobnost a šéf, s jakým jsem kdy spolupracoval nebo kterého vůbec znám. Na závodní dráze jsou mým největším úspěchem pátá místa při letošním mistrovství USA v kategoriích 20" i cruiser (24").

Holmes Tituly mistra světa BMX z let 1996 a 2001.
Menčík Trenér má většinou na úspěch odlišný názor než vlastní sportovec, příznivci či diváci. Ze špatného sportovce vychovat průměrného je obrovský úspěch. Obrovský úspěch je také pomoci výbornému sportovci stát se evropskou či dokonce světovou špičkou. Je skutečně těžké soudit, co je víc. Ale pokud bych musel říci konkrétně, tak nejspíš vítězství Michala Prokopa na UCI Supercrossu v USA a vítězství Lukáše Pánky na ME v Německu, tuším v roce 2002. Právě Lukáš tou absolutní špičkou nebyl a přesto po zásluze zvítězil. Tehdy jsem byl hodně šťastný a přesvědčený o tom, že jsem mu trochu pomohl.

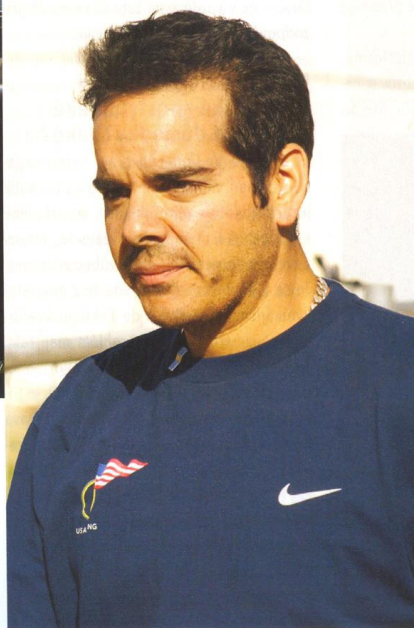

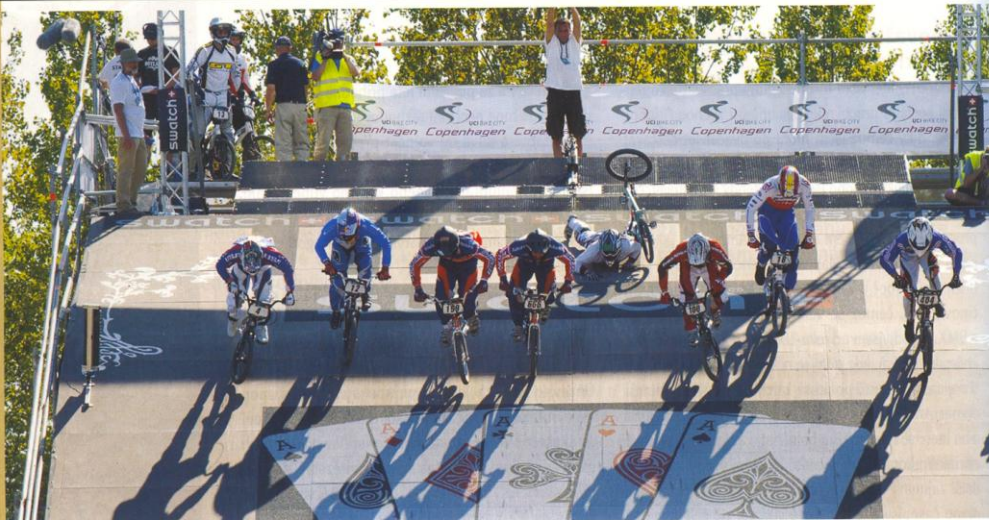
Radim Menčík

Trenér stojící již po sedm let za úspěchy historicky neúspěšnějšího českého bikrosaře Michala Prokopa a dalších domácích jezdců. Před čtyřmi lety založil tým pod názvem O4. Skromný muž, který dává BMX každou minutu svého času, neustále hledající nové poznatky a jedna z mála osobností domácí scény, pro kterou je měřítkem úspěch na mezinárodní scéně, nejen pár temp v malém domácím rybníčku, kolem kterého občas „zuří“ zabomyší války.

Pete Dylewski

Američan, sportovní manažer specializovaný na BMX a majitel agentury Double A Marketing Agency, prostřednictvím které zastupuje profesionální bikrosaře, pro něž hledá sponzory a jejichž jménem komunikuje s médií. Pracuje také jako marketing manager pro značky Intense BMX, THE Products, Intense Tyres, SINZ Racing a Vigor Helmets.

V čem vidíte největší přínos zařazení BMX do programu olympijských her?

Landrum BMX to přináší příležitosti, které by náš sport jinak nemohl získat. Už jen být široce veřejnosti známý jako olympijský sport, je pro nás ohromným benefitem, zvláště když společnost nabízí lidem tolik různých jiných aktivit.

Dylewski BMX se nyní v USA dostává obrovské pozornosti, což samozřejmě přitahuje nové sponzory.

Holmes Olympiáda je skvělá platforma, na které můžeme náš sport prezentovat celému světu a doufejme, že publicita, kterou

OH přináší, pomůže bikrosu dále růst a přiblížit se z okraje sportovního dění hlavnímu proudu.

Menčík Rázem se z BMX stala rovnocenná cyklistická disciplína. Pootevřely se dveře všem těm, kteří se snaží, nebo se mají snažit bikrosářům zajišťovat lepší podmínky. Tím nemyslím pouze podmínky finanční či materiální, ale například také vlastní sportoviště – bikrosové dráhy – včetně případného zázemí. Ovšem ne v každé zemi tuto úžasnou devizu zodpovědní lidé využili a využívají.

Má zařazení BMX mezi olympijské sporty nějaké negativní důsledky? Jaké?

Landrum Ve skutečnosti ne. Jediný negativní dopad vidím v tom, že i přes to, kolik jezdců investuje obrovské úsilí soustředěné k úspěchu v olympijském závodě, mnozí z nich se ho nebudou moci vůbec zúčastnit. To se týká zejména USA, kde se z množství vynikajících závodníků do Pekingu kvalifikují pouze tři. Podobný problém mají také v Austrálii, Francii a Nizozemí. Samozřejmě, pro jezdce, kteří se na OH nekvalifikují, je toto obrovské téma. Na druhou stranu, taková jsou prostě pravidla a všichni podle nich hrajeme stejnou hru.

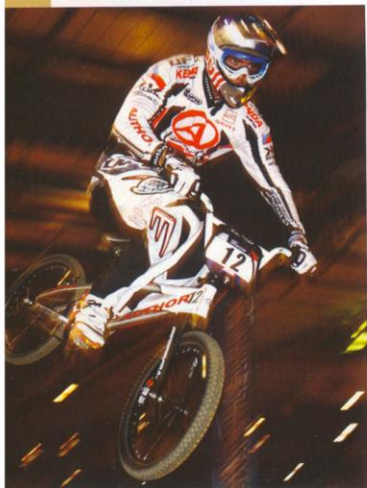
Dylewski Olympiáda přinesla do bikrosu více politiky, ale nemyslím, že by to bylo až tak zlé. BMX nikdy nebyl právě nejlépe strukturován, ale nyní se stává profesionálnější. Někteří si myslí, že je to špatné, ale v dlouhodobé perspektivě to sportu rozhodně prospěje.

Holmes Nemyslím, že je na tom něco špatného. Cokoli spojeného s olympiádou by mělo být spíše prospěšné. Samozřejmě, jezdci, kteří sní o účasti na OH, musí absolvovat dlouhou cestu, ale jsem si jistý, že se jim velice vyplatí, když se jim podaří kvalifikovat se a závodit v Pekingu před publikem z celého světa...

Menčík Osobně jsem vždy vnímal a stále vnímám BMX jako ryze individuální sport. Každý bojuje sám za sebe, v dobrém či v méně dobrém. Navíc už to, že BMX jezdci musí pro základ úspěchu pravidelně dřít v posilovnách, najíždět kilometry na trenažérech či silničních kolech, je začíná přibližovat k tomu, co oni nechtějí. Oni nejsou klasičtí cyklisté. Chtějí být svobodní, volní a tréninkovým drilem tuto volnost už hodně ztratili. Zařazením BMX na program OH začala navíc většina bikrosové vyspělých zemí centralizovat reprezentanty do kempů, do nově vybudovaných středisek a připravovat je kolektivně za pravidelné podpory týmů odborníků. To se mi nelíbí. BMX není kolektivní sport, i když uznávám, že to přináší jisté výsledky. Došlo i na částečný úbytek soukromých týmů, ve prospěch týmů národních. To je, myslím, velká škoda.

Co se v BMX změnilo za pět let od vydání zprávy o zařazení BMX mezi olympijské sporty?

Landrum Změnila se k lepšímu především úroveň podpory, jaké se jezdci dostávají. V mnoha zemích se členy týmu stali lékaři

nebo fyzioterapeuté, mechanici, doprovodný personál a snad každý tým má teď manažera shromažďujícího informace, který se stará, aby se jezdci mohli koncentrovat výhradně na závod. Je pěkné vidět kolem trati tolik lidí s vysílačkami u ucha, diskutujících nejrůznější detaily a plánujících závodní strategii.

Dylewski Bikros se přiblížil hlavnímu proudu. Média a sponzoři si začali více všimnout a celý sport se více profesionalizoval.

Holmes Rozhodně je to obrovský startovní pahorek při BMX Supercrossech. Někteří si mysleli, že toto už není bikros, jiní v něm viděli budoucnost. Ať už měl pravdu kdokoli, je to atraktivní a v televizi to vypadá skvěle! Každý teď bere náš sport seriózněji, protože jezdci trénují mnohem profesionálněji a pídí se po všem, co by jim pomohlo zlepšit kvalitu tréninku tak, aby byli ve formě pro hlavní závody.

Mencík Zahraníční federace viditelně zlepšily podmínky pro své reprezentanty, také úroveň závodů šla nesmírně nahoru. Troufám si říct, že dnes může stát na stupních vítězů mistrovství Evropy snad dvacet různých jezdců, každý závod někdo jiný, na mistrovství světa ještě podstatně víc. Tak vyrovnaná konkurence je v málokterém sportu. Vznikla vlastně zcela nová odnož tradičního bikrosu, BMX Supercross, kde se ze sportu stává více show. Méně se šlape, více skáče. Nejsem toho velkým příznivcem.

Jaká byla vaše první reakce na zprávu, že se bikros stává olympijským sportem?

Landrum Právě jsem se tehdy účastnil otevření BMX trati v UCI Cycling Center, myslím, že to bylo na podzim 2002. Měl jsem v plánu jeden den navíc v centrále UCI ve švýcarském Aigle s Johanem Lindströmem, koordinátorem pro BMX. Johan a Brian Lopes jeli do Lausanne omrknout nějaká porsche, vzali mě s sebou a po cestě Johan říká – „můj šéf mi zrovna oznámil, že Mezinárodní olympijský výbor chce po UCI, aby dala dohromady projekt, jak dostat BMX Racing na olympiádu. Vypadá to, že je MOV nadšený z úspěchu snowboardingu na zimních hrách a chce snowboarding na kolech!“ Pokud si to dobře pamatuji, celý projekt musel vzniknout velice rychle, ale i když tyhle věci většinou zaberou nějaký čas, Johan odvedl dobrou práci a pomohl dostat náš malý sport mezi obry. Bylo fajn být u toho od prvního momentu, ne že by po mě někdo chtěl nějaká moudra, ale stejně...

Dylewski Napadlo mě, že se tvrdá práce a úsilí mnoha lidí vyplatilo a BMX bude vidět

po celém světě. Pokud se kdy mohl bikros stát větším sportem, tohle bude obrovský skok tím směrem a my všichni tomu musíme pomoci.

Holmes Říkal jsem si, no bezva, to mi bude 36 a nejspíš o pár let přijdu o šanci zúčastnit se toho sám... Na druhou stranu, pořád mám radost, že se to konečně stalo a že mohu být u toho se svým týmem a láskou k BMX. Jsem všemi deseti pro!

Mencík Michal Prokop se stane olympijským vítězem! Přiznávám, tohle byla až druhá reakce. Ještě předtím mi blesko hlavou, že nás teď čeká mnoho tvrdé práce.

Co přinesl olympijský statut bikrosu ve vaší zemi?

Landrum Každopádně přilákal některé velké sponzory. Zvedl se zájem médií a právě když tohle píšete, Kyle Bennett, Donny Robinson a Arielle Martin, všechno zkušení bikrosáři a členové reprezentačního týmu USA, se účastní Today show, největšího raního pořadu v Americe. Jezdí na malé trati postavené dvorním stavitelem UCI Tomem Ritzem, zpovídá je Kenan Harkin, komentátor NBC, oficiálního televizní stanice pro OH v Číně. A to celé podporuje výrobce startovních ramp Pro-Gate, obě bikrosové federace ABA a NBL, značky kol Free Agent a GT, někteří se sponzorují ABA... To celé je neuvěřitelné a nikdy by to nebylo možné předtím, než se bikros stal olympijským sportem!

Dylewski Dalo to některým zemím naději na olympijskou medaili a výhody, které z toho plynou, jako je státní financování, pozornost upřenu na nejlepší domácí jezdce, zkrátka obecně to pomáhá propagovat BMX. V USA to bikrosu vlilo novou krev do žil, především díky zájmu zvenčí do té doby poměrně uzavřeného sportu.

Holmes Konečně se ukázalo, že BMX není jen nějaký dětský sport, jak si dost lidí myslí. Olympiáda přináší nové pracovní příležitosti pro jezdce, trenéry a lidi, kteří jsou s bikrossem spojení, což je pořád plus.

Mencík Vedoucí funkcionáři by jistě odpověděli, že bikros dostal od svazu o mnoho více peněz. Já tvrdím něco zcela jiného. Bohužel, u nás se nezměnilo vůbec nic. Propadli jsme v péči o jezdce, organizaci a v koncepci na samém dnu. Na výsledcích mužské juniorské a elitní kategorie je to znát. Máme jen dvě osobnosti: juniora Honzu Švubu a Michala Prokopa. Za nimi je obrovská mezera, která se neustále prohlubuje. Soukromí čeští jezdci na evropském mistrovství porážejí české reprezentanty. O nesmyslných výletech na

zámořské závody psát ani nechci. Raději pojďme na další otázku, prosím...

Které jezdce tipujete na olympijské podium?

Landrum Tak to je otázka! Na startu bude jen hodně málo jezdců, o kterých můžete říct, že se nedostanou na stupně vítězů. Naopak, seznam těch, co to mohou dokázat je pořádně dlouhý! Je těžké vybrat jediného z nich, kterému bych fandil. Viděl jsem je všechny na závodech po celém světě a vím, jaké drobnosti mohou rozhodnout výsledky těch největších závodů. Jako při BMX Supercrossu ve Fréjus. Lotyš Arturs Matisons jasně vedl, ale v první zatáčce mu uklouzlo přední kolo, upadl a nabídl tak volnou cestu super Čechovi Prokopovi a Novozélandanovi Willersovi, aby se utkali ve fantastické bitvě až po cílovou čáru. Olympijský závod může probíhat přesně takhle nevypočitatelně a věřte mi, že než závod ve Francii začal, jen pár lidí dávalo Marcu Willersovi bytí jen malou šanci na vítězství. Takže nemám žádné své favority, miluji je všechny! Tihle borci jsou tak talentovaní. Ale moment. Shanaze Readeová, ta by mohla vládnout ženské kategorii.

Dylewski Kyle Bennett, Donny Robinson a Mike Day.

Holmes No to je opravdu těžká volba, je jich tam tolik dobrých. Já doufám, že na podiu budou tři jezdci světového týmu Free Agent! Myslím ale, že kdokoli se do Pekingu kvalifikuje, jede tam s šancí na zlato.

Menčík Kdyby byla uzavřena soupiska 32 jezdců, kteří se zúčastní závodu, napsal

bych tak 25 jmen a strefil bych se do podia... Skutečně, vyhrát může téměř kdokoli a o medaili se mohou poprat snad všichni. Opravdu! Ale otázka je jasná, tak tedy: Prokop, American Robinson a Lotyš Matisons. Jedno jméno jsem strefil správně, ta druhá dvě se možná změni...

Jaké šance dáváte pro Peking Michalu Prokopovi?

Landrum Michal má nejspíš větší šanci vyhrát v Pekingu zlato než kdokoli jiný, protože... Díky jeho titulům ve fourcrossu má tolik zkušeností se životem šampiona. Jezdí skvěle na všech typech tratí i kol. Michal Prokop je velmi, velmi silný kandidát na zlatou olympijskou medaili!

Dylewski Myslím, že bude ve finále, ale těsně pod podium.

Holmes Michal Prokop je rozhodně uchazečem o zlato. Je jedním z těch, kdo se celý den nenápadně kvalifikují třetími a čtvrtými místy, ale nastoupí do finále a vyhraje! V každém případě má dovednosti, sílu a hlavu na to, aby to dokázal.

Menčík Přesně dvacet roků se věnují a pohybují kolem BMX, poznal jsem řadu talentů i dřičů, doma i v zahraničí, a když Michal řekne, že pro úspěch v Pekingu udělá všechno, vím, co to znamená, a věřím tomu. Může dokázat cokoli, ale stejně jako soupeři, bude k úspěchu potřebovat i nějaké to štěstí.

Jaký je Váš názor na systém olympijské nominace?

Landrum Myslím, že mnohé už bylo dříve vyzkoušeno a prověřeno, protože řada z použitých principů byla v cyklistice používána po dlouhá léta. Rád bych ale viděl více příležitostí pro jezdce, jejichž země nemohou nasbírat mnoho bodů do žebříčku národů.

Dylewski Každá země je jiná a každá z nich má své vlastní důvody pro to, jaký systém národní kvalifikace federace zvolila.

Holmes Potřebujete pomoc profesora matematiky, abyste tomu systému porozuměli. Určitě existují i jednodušší cesty, jak vybrat 32 mužů a 16 žen. Kvalifikace na některých kontinentech je těžší než na jiných, takže si myslím, že najdeme v Pekingu na startu několik jezdců, kteří by tam ve skutečnosti neměli být.

Menčík Neuměl bych sestavit spravedlivější klíč či systém, ale ten stávající spravedlivý zcela jistě není. Jihoamerický kontinent je relativně nejslabší, snadněji se tam vyjídají body, naopak V USA je to nesmírně těžké. Evropa je někde mezi tím. Zejména jezdci USA doplatí na limit třech míst na startu podobně, jako třeba rakouští sjezdaři na lyžích. Olympiáda se snaží být globálně spravedlivá, ale jakékoli mistrovství světa je kvalitněji obsazené. Psychický tlak při OH bude nesouměřitelný s žádným jiným závodem, především v tom bude ten závod výjimečný.

Kam se bude bikros ubírat po olympijských hrách a kterým směrem byste chtěl, aby se vydal?

Landrum Očekávám nějaký propad. Zdá se mi, že by to bylo přirozené po tak velkém úsilí předcházejícím Hráč. Jsem si ale jistý, že se scéna zase začne zvedat, jakmile se přiblíží výzva v podobě dalších OH 2012 v Londýně, která s sebou přinese úplně novou skupinu jezdců, což bude vynikající! A pokud jde o mě, moc rád bych sledoval, jak se o bikrosu mluví ve světě víc a víc.

Dylewski Věřím, že BMX dál poroste, ale jen pokud my všichni v tomhle sportu budeme makat, bude se mu dařit.

Holmes Doufám, že olympijský závod skončí obrovským úspěchem a že to přinese další posun vpřed. Pořád se mi líbí bikros v tradiční podobě, může si dál zachovat svou identitu a zlepšovat se v některých ohledech. Přál bych si, aby se více jezdců mohlo živit závoděním a aby se zrodily možná další nové světové série se skutečnými praze money na úrovni, jakou můžeme vidět ve světě motorek nebo F1.

Menčík Odpověď na první polovinu otázky asi nezná nikdo. Kdo ví, jak zareagují sponzoři? Podle televizní sledovanosti? Jistě. Ale jaká bude? Domnívám se, že český bikros bude kopírovat vývoj jiných malých sportů. Ve světě se úroveň udrží a sport si polepší, u nás bude dál živořit. Vše totiž není o jen penězích, v první řadě záleží na lidech a ti se v českém BMX jen kvůli olympiádě rozhodně nevymění a nezmění. Ačkoli bych si osobně přál opak, mám pocit, že vládu převezmou supercrossy a tradiční podoba BMX poněkud ustoupí do pozadí. Přál bych BMX o trochu více diváků.

Je BMX atraktivní pro běžného sportovního fanouška a čím? Proč jich většinou mnoho bikrosové závody nenavštěvuje?

Landrum Těžko říct, ale souhlasím s tím, co otázka naznačuje, většina „diváků“ jsou lidé, kteří přijeli s někým, kdo závodí. V Evropě jsem viděl fandů mimo svět BMX na místech, jako je Madrid, kde bikros není příliš známým sportem. A při posledním BMX Supercrossu jich tam byl plný stadión! Jenže to je jen jeden závod, zorganizovaný tak, aby působil velkolepě a přitáhl pozornost. Myslím, že většina lidí tohle prostě moc neumí. Doufejme, že olympiáda to pomůže trochu změnit.

Dylewski Při tradičních BMX závodech je kvůli množství kategorií tolik závodění, že to nikdo nemůže stíhat sledovat. V tom má BMX Supercross jasnou výhodu a pokud se pro tento typ závodů podaří vybrat správná místa, ja-

ko byl Madrid, může BMX dál růst. Bylo skvělé vidět, kolik lidí se tam přišlo na BMX podívat.

Holmes Je to celé o informovanosti. Myslím, že by se BMX mohl mnohé přiučit od toho, jak se dělá Supercross na motorcích tady v USA. Jak připravit akci tak, aby fanoušky bavilo ji sledovat.

Menčík Bikros je dynamický sport a ve své podstatě úžasně napínavý. Navíc celý jeho průběh pohodlně vidíte od startu až do cíle. Téměř každý člověk jezdí či se svezl na kole, ale málokdo se umí s kolem vznést nad zem. Tím je podle mého názoru divácky zajímavý. A přesto na něj lidé nechodí. Není prakticky žádná propagace. BMX se nestará o média, pár výkřiků do tmy ve smyslu krátkých reportáží na TV je k ničemu. Proč o fourcrossu ví nepoměrně více lidí? Je to o lidech a o jejich zanícení. Systém jízd a přehršle kategorií, znásobené o „podkategorii cruiser“, dělá z bikrosu nezajímavý maratón, ve kterém se nezasvěcený člověk vůbec neorientuje.

Co je třeba na současné podobě BMX změnit, aby se stal obecně populárnějším?

Landrum Samozřejmě je třeba větší televizní pokrytí, ale tyhle pokusy už byly v nej-různějších zemích a velkou změnu to zatím nepřineslo. Tady v Americe různé skupiny jako ABA a NBL pracovaly na tom, aby získaly celostátní televize, ale to je příliš drahé, takže většinou se BMX objevuje jen na menších kabelovkách. Také potřebujeme dobré promotéry a agenty, kteří mají schopnosti a odvalu oslovit velké sponzory a dokázat s nimi podepsat smlouvy. To, myslím, nikdy neuškodí...

Dylewski Potřebujeme více televizního času a hrdiny v každé oblasti světa. Musíme ze sebe všichni vydat to nejlepší a pomoci národním federacím v tom, co jsme schopni pro BMX udělat.

Holmes Více televize a přilákat sponzory z oblastí mimo cyklistiku.

Menčík Budovat a upravit tratě tak, aby byly smysluplně překonatelné pro všechny kategorie. Opustit hory hlíny a vytvarovat nízké nerytmické zaoblené překážky. Na nich se pak nejenom mladí jezdci naučí dobře jezdit na BMX kole. Zredukovat počet kategorií. Vyloučit systém opravných jízd na jakémkoli typu závodů. Začít s důslednou propagací disciplíny, která musí být podporovaná svazem cyklistiky, v čele s komisí BMX. Medializovat vítěze a uctívat hvězdy.

připravil: Zdeněk Pól

Foto: Rob Trnka a Jerry Landrum